

60 років ПЕРШОМУ В КОНТИНЕНТАЛЬНІЙ ЄВРОПІ КОМП'ЮТЕРУ

15 грудня 2011 року в Інституті кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України врочисто відзначили 60-ту річницю створення першого в континентальній Європі й у колишньому Радянському Союзі комп'ютера «МЭСМ».

Мала електронна обчислювальна машина («МЭСМ») була розроблена в Інституті електротехніки АН УРСР під керівництвом **Сергія Олексійовича Лебедева** в 1948–1951 роках. «МЭСМ» стала першим комп'ютером у Радянському Союзі й у континентальній Європі і перебувала в експлуатації до 1957 року. Саме в Києві розкрився талант Сергія Олексійовича як видатного вченого у сфері обчислювальної техніки та найбільших автоматизованих систем. Учений поклав початок створенню в Києві школи в галузі інформатики, а його естафету підхопив **Віктор Михайлович Глушков**.

В урочистому заході взяв участь запрошений гість з Інституту точної механіки та обчислювальної техніки ім. С.О. Лебедева РАН — **Ігор Михайлович Лісовський**, який працював у робочій групі з проектування й монтажу «МЭСМ». Ігор Михайлович розповів: «Із самого початку робіт Сергій Олексійович розглядав «МЭСМ» як макет, на якому необхідно провести досліди в найширшому діапазоні, врахувавши результати під час розроблення майбутньої швидкодіючої машини».

В Обчислювальному центрі АН УРСР тривала активна робота у сфері комп'ютеробудування. Уже в 1958–1961 роках було розроблено керуючу машину широкого призначення «Днепр». В урочистому відзначенні річниці створення комп'ютерів «МЭСМ» і «Днепр» узяв участь конструктор останнього, відомий учений, член-кореспондент НАН України **Борис Миколайович Мали-**

новський. Керуюча машина широкого призначення «Днепр» стала першим серійним комп'ютером в Україні, який почали виробляти вже в 1961 році. Сьогодні на території України не залишилося жодної такої електронної машини. У 2008 році цей комп'ютер було визнано пам'яткою науки і техніки I категорії, а один з його екземплярів зберігається в Московському державному політехнічному музеї.

Із сучасними вітчизняними досягненнями у сфері розвитку обчислювальної техніки та комп'ютерного приладобудування гостей ознайомили академіки НАН України **І.В. Сергієнко**, **О.В. Палагін**, **І.Д. Войтович**, член-кореспондент НАН України **В.П. Боюн**, доктор технічних наук **Ю.С. Яковлев**. Було презентовано такі розробки, як цифровий оптичний капілярскоп, що дає змогу проводити капіляроскопію, яка на сьогодні є найоптимальнішим методом дослідження капілярного кровотоку. Розроблено гемодинамічну лабораторію «МакроМікроПоток», призначену для з'ясування причин і наслідків захворювань серцево-судинної системи та визначення методики їх лікування; інтелектуальну відеокамеру, що уможливило виконання різноманітних функцій візуального контролю і розв'язання задач відеоінформації. Винахід Інституту кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України «Спосіб електронного голосування» отримав диплом переможця Всеукраїнського конкурсу «Винахід–2010» в номінації «Інформаційні технології, телекомунікації, електроніка».